

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321202615
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6321202615.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Evy Dzúrikovej v právnej veci plnoletého navrhovateľa : V. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. XXX/X, zastúpený splnomocnenou N.. K. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. XXX/X a maloletého dieťaťa : T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. XXX/X, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, deti otca : I. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX F. D., N., J. XXXX/XX a matky : N.. K. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., C. 451/5, o zvýšenie výživného na plnoleté a maloleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa a matky maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Brezno číslo konania 8P/83/2021-303 zo dňa 14.06.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 8P/83/2021-303 zo dňa 14.06.2022 vo výrokoch I., II., III., IV., VIII. a IX. **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

II. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch V., VI. a VII. **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Brezno (ďalej „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“ rozhodol nasledovne :

„I. S účinnosťou od 17.09.2021 do 02.12.2021 sa výživné na navrhovateľa zvyšuje zo 170,- na 200,- Eur mesačne, ktoré je otec **p o v i n n ý** platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu k rukám navrhovateľa.

II. Za obdobie od 17.09.2021 do 02.12.2021 vznikol otcovi dlh na zročnom výživnom na navrhovateľa vo výške 74,94 Eur; tento dlh je otec **p o v i n n ý** zaplatiť k rukám navrhovateľa do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia.

III. Vo zvyšku sa návrh navrhovateľa na zvýšenie výživného **z a m i e t a** .

IV. S účinnosťou od 03.12.2021 sa výživné na navrhovateľa od otca nepriznáva.

V. S účinnosťou od 17.09.2021 sa výživné na maloletého T. zvyšuje zo 120,- na 150,- Eur mesačne, ktoré je otec **p o v i n n ý** platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu, k rukám matky maloletého.

VI. Za obdobie od 17.09.2021 do 14.06.2022 vznikol otcovi dlh na zročnom výživnom vo výške 253,- Eur; tento dlh je otec **p o v i n n ý** zaplatiť k rukám matky maloletého do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

VII. Vo zvyšku sa návrh matky na zvýšenie výživného na maloletého T. z a m i e t a .

VIII. Týmto d o c h á d z a k zmene rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/82/2019-110 zo dňa 29.10.2019.

IX. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

1.1. Okresný súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že návrhom doručeným dňa 17.09.2021 sa matka v čase maloletosti navrhovateľa V., za navrhovateľa, ako aj za maloletého T., domáha zvýšenia výživného na navrhovateľa zo 170,- eur na 450,- eur mesačne a na maloletého T. zo 120,- eur na 250,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2021. Svoj návrh odôvodnila tým, že od poslednej úpravy výživného v roku 2019 sa podstatne zmenili pomery na strane detí. Syn V. študuje v 3.ročníku strednej školy v Banskej Bystrici, v školskom roku 2021/2022 požiadal o individuálny študijný plán, nakoľko využil možnosť hrať hokej vo F., od augusta 2021 je oficiálne vedený ako hráč fínskeho klubu Iisalmen Peli - Karhut ry. Náklady na syna V. spojené so štúdiom, ako aj hokejom, sa tak výrazne zvýšili cca o 950,- eur mesačne. V návrhu podrobne rozpisala jednorazové výdavky spojené s cestou syna V. do Fínska, jeho výdavky súvisiace priamo s hokejom, ako aj ďalšie výdavky súvisiace so športom. Podľa matky sa podstatne zmenili aj pomery maloletého T. a podrobne rozpisala výdavky súvisiace s jeho školou, ako aj výdavky so športom, najmä s účasťou v hokejovom klube a s ostatnými športovými aktivitami.

1.2. Súd prvej inštancie návrh na zvýšenie výživného právne posúdil podľa ustanovení § 26, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej „Zákon o rodine“, alebo len „ZoR“), v nadväznosti na čl. 5 základných zásad Zákona o rodine a s poukazom na ustanovenie § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“).

1.3. Po konštatovaní procesných vyjadrení strán sporu, výsledkov dokazovania a obsahu výpovedí účastníkov konania na pojednávaní potom okresný súd zhrnul a konštatoval zistený skutkový a právny stav veci. Navrhovateľ a maloletý T. pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/177/2013-57 zo dňa 25.03.2014 rozvedené, na čas po rozvode navrhovateľ spolu s bratom boli zverení do osobnej starostlivosti matky, ich otec bol zviazaný prispievať na nich výživným, styk otca s maloletými deťmi nebol upravený, bol ponechaný na dohodu rodičov. Okresný súd Brezno rozsudkom č.k. 8P/82/2019-110 zo dňa 29.10.2019 zvýšil výživné na navrhovateľa od 30.04.2019 na 135,- eur mesačne a od 01.09.2019 na 170,- eur mesačne a na maloletého T. od 30.04.2019 na 120,- eur mesačne. Súd prvej inštancie konštatoval pomery detí, ako aj rodičov v čase poslednej úpravy výživného otca, následne konštatoval nové zásadné skutočnosti a pomery na strane detí aj rodičov zistené v čase rozhodovania súdu o novej úprave výživného na plnoleté aj maloleté dieťa. Súd uviedol, že dňa 02.12.2021 navrhovateľ dosiahol plnoletosť. V školskom roku 2021/2022 bol žiakom 3.ročníka Spojenej školy, Strednej priemyselnej školy stavebnej v Banskej Bystrici, od 20.09.2021 do 30.04.2022 škola mu umožnila štúdium podľa individuálneho učebného plánu, nakoľko odcestoval do zahraničia a stal sa hráčom fínskeho hokejového klubu. Kvôli individuálnemu štúdiu mu matka zakúpila notebook za 1.000,- eur a za inštaláciu programov na štúdium zaplatila 50,- Eur. Matka vyčíslila výdavky spojené s ním v súvislosti s cestou do Fínska, oblečenie 500,- Eur, obuv 350,- Eur, oblečenie na hokej 100,- Eur, 5 kusov hokejok 750,- Eur, obliečky na periny, plachty, uteráky, utierky 50,- Eur, poplatok za vyhotovenie cestovného pasu 66,- Eur, cestovné poistenie 153,- Eur, kufor na batožinu 80,- Eur, príručný kufor 40,- Eur, letenky počas sezóny 4 krát 270,- Eur, lístok na vlak 30,- Eur, ubytovanie v hoteli 90,- Eur, lieky 100,- Eur, osobná hygiena 50,- Eur, fínska karta do telefónu 30,- Eur, športový lekár 25,- Eur, ortopedický lekár 10,- Eur. K tomu matka uviedla, že mesačne platí navrhovateľovi úrazové poistenie spojené so sporením 20,- Eur, paušál 10,- Eur a na stužkovú 20,- Eur. Ďalšie výdavky spojené priamo s hokejom podľa matky predstavuje transfer 100,- Eur ročne, poistenie na sezónu 416,- Eur ročne, poplatok klubu 300,- Eur mesačne, ubytovanie 120,- Eur mesačne a strava 500,- Eur mesačne. Matka uviedla aj ďalšie výdavky súvisiace so športom a to korčule 550,- Eur, hokejová výstroj - nohavice 150,- Eur, rukavice 130,- Eur, prilba 100,- Eur, vesta 100,- Eur, chrániče 100,- Eur, florbalové hokejky, hygienické potreby 15,- Eur, hokejová taška 100,- Eur, pásky na hokejky 7,- Eur, fľaše na nápoje 15,- Eur. Po návrate z fínskeho klubu od apríla 2022 ako člen Hokejového klubu Brezno hrával hokej za Brezno, členské neplatil, nakoľko sa toto obdobie týkalo iba 2 týždňov. V súčasnosti pokračuje v návšteve školy, do konca júna si musí uzatvoriť 3 odborné predmety, ktoré sa mu nedalo uzatvoriť na diaľku z Fínska. Na začiatku školského roka v škole platil na združenie rodičov 40,- Eur, za školské pomôcky a potreby cca 100,- Eur. Denne do

školy cestuje so spolužiakmi autom, chodí na doučovanie na nultú hodinu - mesačne ho cestovné vyjde 60,- Eur. Strava doma, ovocie, jogurty, vitamíny ho podľa matky mesačne vyjdú 100,- Eur, desiata do mesiaca 80,- Eur, obedy v školskej jedálni 35,- Eur. V decembri 2021 absolvoval skúšky v autoškole, za kurz matka platila 700,- Eur, kondičné jazdy 75,- Eur, poplatok za skúšky 33,- Eur, poplatok za vydanie vodičského preukazu 26,- Eur.

1.4. Súd prvej inštancie konštatoval zmenu pomerov aj u maloletého T., ktorý mal v čase rozhodovania 11 rokov. Je zdravý, dvakrát prekonal Covid, čím sa mu viac oslabila imunita. Naďalej navštevuje fytotherapeutku v Prievidzi, mesačne na rôzne kvapky, čaje s vyšetrením minie cca 30,- Eur, so započítaním cestovného tieto výdavky predstavujú 45,- až 50,- Eur. V októbri 2021 fytotherapeutka maloletému za kvapky účtovala 4,49 Eur, za antibiotické tobolky 7,99 Eur; v novembri za kvapky 4,49 Eur. Maloletý má naďalej ortopedické problémy, dvakrát do roka s ním matka navštevuje ortopédiu v Banskej Bystrici, vždy mu predpíše ortopedické topánky, za ktoré mu matka dopláca 23,- Eur a ortopedické vložky, za ktoré mu matka dopláca 3,30 Eur. Maloletý navštevuje 5.ročník Základnej školy v Brezne. Do školy cestuje autobusom, mesačne precestuje 20,- Eur. Na začiatku školského roka na združenie rodičov platil 20,- Eur, za školské pomôcky a potreby cca 50,- Eur. Má výdavky na exkurzie a výlety. Skladal sa aj na bábkové divadlo po 10,- Eur, za školský výlet bude platiť 20,- Eur. Za stravu v školskej jedálni mesačne platí 35,- Eur. Na stravu mesačne minie 80,- Eur, nakoľko okrem obedov v školskej jedálni mu matka dáva do školy aj desiatu za 30,- Eur mesačne. Strava a cestovné počas hokejových zápasov predstavuje 30,- Eur na víkend. Na obuv a oblečenie štvrťročne minie cca 80,- Eur. Na začiatku školského roka mu matka nakúpila oblečenie a obuv na telesnú výchovu za 60,- Eur. Na kultúru mesačne minie 20,- Eur. Výdavky maloletého na hygienu sú mesačne 15,- Eur. Od septembra 2021 do mája 2022 matka mu za lieky okrem tých z fytotherapie dopláca spolu 40,- Eur. Matka mu mesačne platí poistenie 20,- Eur. Podľa matky alikvotná časť výdavkov na bývanie pripadajúca na maloletého Tobiasa predstavuje 50,- Eur. Maloletý mesačne na mobil minie cca 5,- Eur. 26.11.2021 ho operovali, vtedy za 5 dní minul na mobil 15,- Eur. Maloletému odporúčajú nosiť fixný zubný strojček, zatiaľ ho nemá. Pri nástupe na II. stupeň základnej školy mu bolo potrebné zakúpiť školskú tašku za 60,- Eur a peračník za 10,- Eur. Maloletý je tiež členom Hokejového klubu Brezno. Doteraz platil sezónny poplatok 300,- Eur, na ďalšiu sezónu sa tento poplatok pre neho zvýši na 460,- Eur. Maloletý potrebuje zakúpiť hokejovú tašku a športovú tašku. V rámci hokejového klubu sa má zúčastniť letného kempu, kde sa platí poplatok 200,- Eur. Potreboval nový bicykel, matka mu ho kúpila za 650,- Eur. Maloletý od podania návrhu cca 3 mesiace chodil plávať na plaváreň cez klub Fliper, čo ho mesačne vyšlo 20,- Eur. V septembri a v októbri 2021 a v januári 2022 navštevoval aj individuálne tréningy v rámci hokeja, čo ho vyšlo 20,- Eur mesačne.

1.5. Súd prvej inštancie v ďalších bodoch odôvodnenia rozsudku konštatoval pomery na strane oboch rodičov. Matka detí je vydatá od 22.08.2020, jej manžel je zamestnaný v Železiarňach Podbrezová s priemerným čistým mesačným zárobkom cca 800,- Eur. Užíva vozidlo Škoda Octavia, rok výroby 2021, ktoré je napísané na jej manžela. Manžel užíva osobný automobil Renault Clio. Je zamestnaná ako učiteľka na U. škole v F. D. s priemerným hrubým mesačným zárobkom od októbra 2020 do apríla 2022 vo výške 1.901,84 Eur, tiež poberá prídavky na 2 deti a uplatňuje si na ne daňový bonus. Žije s manželom a deťmi v manželovom byte. Zhoršili sa jej zuby, za plombovanie platila dvakrát po 100,- Eur. Má gynekologické problémy, s ktorými má výdavky, za výber operátora raz platila 200,- Eur a druhýkrát 150,- Eur. Manželovi prispieva na bývanie, celková suma za bývanie predstavuje 250,- Eur. Medzi jej mesačné výdavky patrí cestovné do práce 60,- až 70,- Eur, za mobil 36,- Eur, poisťka 40,30 Eur, internet 15,- Eur, lieky na astmu 30,- Eur, fytotherapeutické prípravky 20,- až 30,- Eur + doprava do Prievidze 10,- Eur navyše. Jej zdravotný stav jej neumožňuje bežne sa stravovať, stravuje sa bezlaktózovo so špaldovou múkou, strava ju takto mesačne vyjde cez 200,- Eur. Platí si havarijné poistenie 370,- Eur ročne a zmluvné poistenie 100,- Eur ročne. Za prenájom garáže platí 50,- Eur. Byt, v ktorom bývajú je 2 a pol izbový a bolo ho potrebné prispôsobiť potrebám detí, s čím boli výdavky, nakoľko nábytok a matrace boli robené na mieru. Do domácnosti kupovala žehličku za 76,60 Eur, kuchynský robot za 287,30 Eur a pračku za 500,- Eur. I keď na pojednávaní dňa 17.05.2022 tvrdila, že na vystrojenie navrhovateľa do Fínska minula svoje posledné úspory a že zvýšené výdavky na Olivera vykryla tým, že jej pomáhali jej rodičia a manžel, na druhej strane lustráciou v bankách mal okresný súd zistené, že v Prima Banka Slovensko, a.s. má 5 účtov, na ktorých má k 16.05.2022 účtovný zostatok 3.000,- Eur + 20.000,- Eur + 16.375,36 Eur + 6.000,- Eur + 56.000,- Eur a v Prima Banke, a.s. účet, na ktorom má účtovný zostatok 4.200,- Eur.

1.6. Zmenu pomerov konštatoval okresný súd aj na strane otca detí, ktorý je taktiež ženatý od 21.08.2021, jeho manželka pracuje vo Vzore s priemerným čistým mesačným zárobkom cca 600,- Eur. Spolu bývajú v jeho rodinnom dome, ktorý získal do výlučného vlastníctva po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva s matkou detí, jej vyplatil sumu 15.000,- Eur a prevzal pôžičku vo výške 30.000,- Eur, ešte má splatiť 21.000,- Eur - spláca po 174,81 Eur + 20,- Eur poistenie úveru. Manželka mu prispieva na spoločnú domácnosť. Medzi jeho mesačné výdavky patrí inkaso 59,- Eur, za mobil 33,- Eur, za internet 13,- Eur, poisťka maloletému T. 21,35 Eur, dve svoje poisťky vo výške spolu 72,22 Eur, cestovné do práce 100,- Eur, na stravu mesačne minie 300,- Eur. Ošatenie, pracovný odev a obuv, hygiena, za čistiace prostriedky mesačne vynaloží 100,- Eur. Je živnostníkom s príjmami v roku 2020 v sume 18.996,50 Eur, čo je priemerne mesačne v hrubom 1.583,04 Eur, v roku 2021 v sume 18.997,25 Eur, čo je priemerne mesačne v hrubom 1.583,10 Eur a v roku 2022 fakturoval za vykonanú prácu odberateľovi C. s.r.o. Valaská v januári 905,- Eur, vo februári 980,- Eur, v marci 985,- Eur, v apríli 950,- Eur. V dome kúri peletami, za vykurovaciu sezónu minie 1.200,- Eur. Za vodu polročne platí 19,41 Eur. Poistenie auta ho ročne vyjde 93,40 Eur, poistenie nehnuteľnosti ročne 44,30 Eur, daň z nehnuteľnosti a odpad ročne 58,- Eur.

1.7. Okresný súd tak vychádzal z premisy, že od poslednej úpravy výživného na navrhovateľa a maloletého T. došlo k podstatnej zmene pomerov. Od poslednej úpravy výživného uplynuli cca 3 roky. V. pri poslednej úprave výživného mal viac ako 15 rokov, nastúpil do 1.ročníka strednej školy, venoval sa hokeju a jeho mladší brat mal 8 rokov, navštevoval prvý stupeň základnej školy, tiež sa venoval hokeju. V súčasnosti sú obidvaja o takmer 3 roky starší - Oliver v decembri 2021 dovŕšil plnoletosť, jeho mladší brat má 11 rokov a navštevuje už druhý stupeň základnej školy. Obidvaja sa naďalej venujú hokeju. Od poslednej úpravy výživného sa zmenili pomery aj na strane rodičov, obidvaja uzatvorili nové manželstvá, ich noví partneri sú zamestnaní. Matka detí je naďalej učiteľkou, pri poslednej úprave výživného dosiahla priemerný čistý mesačný zárobok 1.061,70 Eur, čo predstavovalo priemerný hrubý mesačný príjem vo výške 1.358,62 Eur, v súčasnosti jej príjem vzrástol a predstavuje v hrubom priemerne mesačne 1.901,84 Eur, je majetná, má na účtoch v bankách spolu sumu 105.575,36 Eur. Otec detí je, tak ako pri poslednej úprave výživného, živnostníkom, v čase poslednej úpravy výživného mal priemerný hrubý mesačný príjem 1.164,07 Eur, v roku 2021 jeho priemerný hrubý mesačný príjem bol 1.583,10 Eur a za prvých 5 mesiacov roku 2022 jeho priemerný hrubý mesačný príjem predstavuje 954,- Eur. Na účtoch v bankách má 1.061,42 Eur. Vzhľadom na zistené skutočnosti okresný súd zvýšil výživné na navrhovateľa zo 170,- na 200,- Eur mesačne a na maloletého T. zo 120,- na 150,- Eur mesačne. Takto zvýšené výživné súd považoval za primerané vzhľadom na odôvodnené potreby navrhovateľa a jeho mladšieho brata, ako aj vzhľadom na možnosti, schopnosti, majetkové pomery otca, s prihliadnutím na možnosti, schopnosti, majetkové pomery a osobnú starostlivosť matky. Okresný súd zohľadnil, že sa obe deti v minulosti pri poslednej úprave výživného a tiež teraz venujú finančne náročnému športu, avšak zdôraznil, že odôvodnené potreby detí majú určitú hranicu, ktorú určuje životná úroveň ich rodičov a ich možnosti a schopnosti. Z tohto dôvodu súd nevyhovel návrhu navrhovateľa a ani návrhu matky maloletého Tobiasa v plnom rozsahu, aj keď by to ich športová aktivita v hokejových kluboch odôvodňovala. Schopnosti a možnosti otca detí to neumožňujú. Súd zvýšil výživné na navrhovateľa a maloletého T. s účinnosťou od 17.09.2021, t.j. odo dňa podania návrhu na zvýšenie výživného, pretože mal za to, že k tomuto dňu došlo k zmene pomerov na strane účastníkov v takom rozsahu, že ide o podstatnú zmenu pomerov (výroky I. a V. rozsudku).

1.8. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 43 ods. 2 Zákona o rodine, v zmysle ktorého dieťa je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich. Tieto povinnosti sa vzťahujú tak na maloleté dieťa, ako aj na plnoleté dieťa. Bez ohľadu na to, či dieťa žije v domácnosti s rodičmi alebo nie je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich. Súd prvej inštancie zdôraznil, že nejde len o rýdzo proklamatívne ustanovenie, nakoľko nedodržanie tejto povinnosti spôsobuje rozpor s dobrými mravmi, kedy v zmysle § 75 ods. 2 Zákona o rodine nemožno priznať výživné plnoletému dieťaťu. Narušenie osobných vzťahov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. Na prípady rozporu s dobrými mravmi súd prihliada z úradnej povinnosti. V prípade zistenia takéhoto rozporu s dobrými mravmi súd nemá inú možnosť (napr. znížiť výživné) než výživné nepriznať. V nadväznosti na uvedené potom súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že vzťahy medzi navrhovateľom a jeho otcom sú výrazne narušené. Navrhovateľ svojmu otcovi neprejavuje primeranú úctu a nerešpektuje ho. Trestný zákon už u dieťaťa vo veku 14 rokov predpokladá, že takéto dieťa je natoľko rozumné, že v prípade konania v rozpore so zákonom je trestne zodpovedné. Dieťa,

ktoré dovŕšilo plnoletosť preto musí byť tak rozumovo vyspelé, aby samé nieslo zodpovednosť za svoje vzťahy s rodičom. Maloletý otec ako svojho rodiča nerešpektuje, nekonzultoval s ním odchod do zahraničia, individuálny študijný plán, dokonca sa mu zo zahraničia ani neozval a keď bol doma na Vianoce sám priznal, že istý čas bol za frajerkou, avšak na to, aby išiel za vlastným otcom, od ktorého vyžaduje výživné, si čas nenašiel. Z tohto dôvodu okresný súd navrhovateľovi s účinnosťou od prvého dňa po dovŕšení plnoletosti výživné od jeho otca nepriznal (výrok IV.rozsudku).

1.9. Následne súd prvej inštancie odôvodnil zameškané výživné na obe oprávnené deti pri zohľadnení zvýšeného výživného s účinnosťou od 17.09.2021 do dovŕšenia plnoletosti u navrhovateľa a za obdobie od 17.09.2021 do dňa vyhlásenia rozhodnutia (14.06.2022) u maloletého Tobiasa (výroky II. a VI. rozsudku), konštatoval, že zo zistených pomerov mal zistené najmä na strane otca detí, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na nich viac, preto návrh na zvýšenie výživného na plnoletého, aj na maloleté dieťa, vo zvyšku zamietol (výroky III. a VII. rozsudku). Vzhľadom k tomu, že posledná úprava výživného bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/82/2019-110 zo dňa 29.10.2019, týmto rozhodnutím súd zmenil uvedený rozsudok (výrok VIII.). O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 a nasl. CMP a uviedol, že v konaní nezistil žiadne také skutočnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov považoval za spravodlivé. Takejto náhrady trov konania sa ani jeden z účastníkov nedomáhal. Preto súd prvej inštancie nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov prvoinštančného konania (výrok IX. rozsudku).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo v zákonom stanovenej lehote podané odvolanie matkou maloletého dieťaťa, ktorá je súčasne splnomocnenou zástupkyňou plnoletého navrhovateľa a to zo zákonných dôvodov podľa § 365 písm. e/ a f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“). Namietala, že vo vyjadrení k pojednávaniu dňa 14.6.2022 uviedla, že majetkovým vyrovnaním po rozvedení manželstva otec detí nadobudol majetok nemalej hodnoty a že vykonáva aj práce mimo svojho hlavného zmluvného vzťahu s obchodnou spoločnosťou Visuell s.r.o. Valaská a nedeklaroval príjmy z činnosti oprava áut a lakovanie v dielni, ktorú má zriadenú v mieste trvalého pobytu. Predmetnú činnosť má otec detí aj v živnostenskom oprávnení dostupnom z verejného registra. Matka ďalej namietala, že svojím postupom a rozhodnutím okresný súd rozhodol v rozpore s princípmi plnenia vyživovacej povinnosti podľa ustanovení Zákona o rodine a to tým, že na základe vlastného rozhodnutia zrušil vyživovaciu povinnosť otca k plnoletému dieťaťu a konal nad rámec návrhu matky. Poukázala na dikciu ustanovenia § 62 odsek 1 Zákona o rodine a argumentuje, že neexistuje časová hranica, ktorá by určila zánik vyživovacej povinnosti rodičov, t.j. dosiahnutie plnoletosti nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti. Každý z rodičov prispieva na výživu svojho dieťaťa, pričom podľa ustanovenia § 62 odseku 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. V. síce v priebehu konania dovŕšil plnoletosť, ale sústavne sa pripravuje na povolanie a nie je ho možné považovať za zaopatrené dieťa. Súd tak isto nezohľadnil skutočnosť, že otec detí má majetok, vlastné bývanie v hodnote, ktorá zodpovedá hodnote majetkového vyrovnania z BSM. Matka a deti nemajú vlastné bývanie a finančné prostriedky, ktoré matka preukázala, slúžia na zabezpečenie detí do budúcnosti.

2.1. Matka ďalej v odvolaní uviedla, že výhrada súdu, že matka a syn nekontaktovali otca pri vycestovaní na hokejový kemp do zahraničia, neobstojí a súd sa so vzťahmi v rodine zaoberal len okrajovo a to zo strany matky a detí, pričom otec sa za obdobie posledných štyroch rokov o deti nezaujímal. Sudkyňa neumožnila matke vyjadriť sa na pojednávaní k tvrdeniam otca o tom, že nebol informovaný o vycestovaní V. do zahraničia. Otec však nepozval synov na svadbu, nespomenul si na deti počas ich sviatkov, v podstate sa odstrihol od oboch detí. Sudkyňa vyhodnotila správanie V. ako neľudské voči otcovi, čo uviedla na pojednávaní ako dôvod rozhodnutia v tejto veci, tj. zrušenie vyživovacej povinnosti. Neskúmala vzťah otca k deťom a jeho skutočný záujem o deti a napĺňanie ich potrieb. Nad rámec bežného výživného deťom neprispieva. Zabezpečenie maloletého T. je tiež v rukách matky, otec na jeho budúcnosť nemyslí. O vzťahu k T.ovi otec s matkou nekomunikuje, nekomunikuje s ním žiadnym spôsobom a Tobias odmieta s otcom komunikovať, pretože keď telefonoval otec prostredníctvom matky s maloletým, mal voči synovi výčitky bez konštruktívnych návrhov k ich vzťahu. Otec sa taktiež nezaujíma o zdravotný stav synov, školské a mimoškolské aktivity. Zo strany súdu považuje odvolateľka za neakceptovateľné vyjadrenie, že synovia sa venujú neštandardným a finančne náročným aktivitám, pričom otec ani raz neprejavil záujem, aby sa so synmi porozprával o tom, čo oni dvaja chcú a čo by chceli robiť. Zrušenie vyživovacej povinnosti súdom bez návrhu považuje matka za odporujúce zákonu a tendenčné rozhodnutie, ktoré odporuje záujmu a potrebám synov a je v rozpore s právami mal. T., ale aj toho času plnoletého V.. Tým, že okresný súd rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti

voči plnoletému V. a v procesnom konaní uznesením ho neurčil za účastníka konania, ale doručoval mu identické rozhodnutie súdu prostredníctvom matky, boli podľa odvolateľky porušené jeho procesné práva v konaní a zároveň nemal na súde práva, ktoré vyplývajú v konaní pre účastníka konania, tj. bolo porušené ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, teda súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Na základe uvedených skutočností matka žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na nové konanie.

3. Otec plnoletého a maloletého dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že okresný súd rozhodol na základe rozsiahlo vykonaného dokazovania, oboznámenia sa s predloženými listinnými dôkazmi a na základe výsluchu účastníkov konania. Má za to, že rozhodnutie okresného súdu je správne a navrhuje, aby odvolací súd odvolanie v plnom rozsahu zamietol, nakoľko odvolanie nie je podľa jeho názoru v súlade s preukázaným skutkovým stavom. Z odvolania matky jasným a zrozumiteľným spôsobom nevyplýva, akú malo prvoinštančné konanie vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie súdu vo veci, na základe ktorých vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým zisteniam a k akým nesprávnym skutkovým zisteniam dospel a tiež matka neuvádza, v čom konkrétne vidí nesprávnosť napadnutého rozhodnutia súdu, alebo jeho postupu. Otec detí má za to, že prvoinštančný súd vykonal dostatočné a podrobné dokazovanie, ktoré však okrem iného preukázalo aj to, že matka súd zavádzala a uvádzala nepravdivé údaje (viď stav na otcovom účte a stav na účte navrhovateľky), vykonané dôkazy vyhodnotil správne a správne aj rozhodol.

3.1. Na konkrétne odvolacie dôvody otec reagoval vyjadrením, že nie je pravda, že má príjmy z činností oprava a lakovanie, svoje tvrdenie, ktoré krivo osočuje jeho osobu odvolateľka ničím nepreukázala (týmto otec čestne prehlasuje, že na základe živnostenského oprávnenia vykonáva na základe zmluvného vzťahu len činnosti pre spoločnosť Visuall s.r.o. Valaská). Na pojednávaní mali zúčastnené strany rovnakú možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom a tvrdenie odvolateľky, že sudkyňa jej neumožnila sa na pojednávaní vyjadriť k tvrdeniam otca, nie je pravdivé. Otec tak má za to, že rozhodnutie súdu je správne a zohľadňuje skutkový aj právny stav, hlavne jeho možnosti a schopnosti. Pokiaľ by súd rozhodol o výške výživného na oboch synov vo výške 700,- eur, takéto rozhodnutie by vážne ohrozilo jeho, už aj teraz nie priaznivú ekonomickú situáciu. Prvoinštančný súd po oboznámení sa s dôkazmi správne v rozhodnutí uvádza, že odôvodnené potreby detí majú určitú hranicu, ktorú určuje životná úroveň a možnosti a schopnosti ich rodičov. Nadštandardné potreby detí musia byť podložené adekvátnymi schopnosťami a možnosťami rodičov. Schopnosti a možnosti otca detí na zvýšenie výživného požadovaného navrhovateľom na neho a matkou na maloletého T. to neumožňujú. Súd mal bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že hrubý príjem otca je cca 1 100 eur mesačne a sám si zistil, že v bankách má spolu 1.061,42 eur. Otec v tejto súvislosti poznamenal, že jeho príjem sa zrejme bude len znižovať, lebo už nie je dostatok práce. Z preukázaného príjmu mesačne odvádza zdravotnej poisťovni 79,31 eur a do Sociálnej poisťovni 187,78 eur, tiež platí daň z príjmu. To znamená, že jeho čistý mesačný príjem je cca 700,- eur mesačne a už platenie výživného vo výške, ako rozhodol prvoinštančný súd, bude pre neho značne problematické. Opätovne zdôraznil, že iné príjmy nemá, čo vyplýva aj z vykonaného dokazovania. Matka súd len zavádza, z jej správania a tvrdení je zjavné, že ani synovia nemôžu mať k otcovi žiadny pozitívny vzťah a v podstate ho od seba odstrihli a „je im dobrý len na pravidelné platenie výživného“. Na základe uvedeného skutkového a právneho stavu otec navrhuje, aby odvolací súd odvolanie matky v plnom rozsahu zamietol a potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne a právne správny.

4. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa po oboznámení sa s odvolaním matky uviedol, že s vyjadrením matky nesúhlasí a má za to, že prvoinštančný súd na základe zistených dôkazov dospel k správne rozhodnutiu. Výšku výživného na maloletého T. považuje za primeranú jeho aktuálnym odôvodneným potrebám, ako aj možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca. Odôvodnené potreby detí majú určitú hranicu, ktorú určuje životná úroveň ich rodičov, ich možnosti a schopnosti. Ak ide o nadštandardné potreby, musia byť podložené adekvátnymi možnosťami a schopnosťami rodičov. K odvolaniu matky voči výrokom I. - IV. o výške výživného na navrhovateľa V. T. sa kolízny opatrovník nevyjadruje, nakoľko ide o plnoleté dieťa. S rozhodnutím okresného súdu o zvýšení výživného na maloletého T. súhlasí a má za to, že výška výživného 150 eur je primeraná aktuálnym odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa s ohľadom na možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca. Navrhuje, aby krajský súd potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu ako vecne správne.

5. K vyjadreniu otca k odvolaniu matky kolízny opatrovník maloletého dieťaťa zaslal písomné vyjadrenie, v ktorom len v stručnosti uviedol, že dokazovanie okresného súdu považuje za správne a dostatočné a trvá na svojom vyjadrení k odvolaniu matky. S rozhodnutím okresného súdu o zvýšení výživného na maloletého T. súhlasí, pri určení výšky výživného súd zohľadnil aktuálne odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov.

6. Matka v reakcii na vyjadrenie otca maloletých detí k obsahu jej odvolania uviedla, že nesúhlasí s vyjadrením otca, že : „Súd rozhodol na základe rozsiahlo vykonaného dokazovania ...“. Uvedené sa nezakladá na pravde, nakoľko súd skúmal len majetkové pomery na strane matky a nezaoberal sa vôbec majetkovými pomermi otca. Neskúmal jeho príjem za obdobie posledných 12 kalendárnych mesiacov a vychádzal len z vyjadrení otca. Súd neskúmal príjmové pomery otca z prevádzkovania živnosti v mieste jeho trvalého pobytu a vychádzal len z predložených faktúr za posledné obdobie vystavených pre obchodnú spoločnosť Visual s.r.o.. Taktiež neskúmal to, či je v otcových možnostiach uprednostniť výživné na synov pred inými záväzkami a podobne. Súd taktiež neskúmal vzťah otca a oboch detí, vytkol V., že otca nekontaktoval po návrate zo zahraničia, ale pritom neskúmal vzťah a skutočný záujem otca o mal. T. a plnoletého V.. Otec neprejavuje v podstate žiadny záujem o mal. T. a matka tvrdí, že súd svojim rozhodnutím úplne narušil vzťahy medzi otcom a V.. Vypočutie Olivera malo konfrontačný charakter a vzhľadom na jeho vek pôsobilo deštruktívne na vzťah rodič - dieťa.

6.1. Vo veci zvýšenia výživného matka poukázala opätovne na to, že V. v čase podania návrhu bol maloletým dieťaťom. V súčasnosti je plnoletý a sústavne sa pripravuje na povolanie, takže sa nedá považovať za zaopatrené dieťa. Súd aj napriek tomu zrušil vyživovaciu povinnosť a to bez návrhu povinného na základe vlastného uváženia, na čo nemal žiadny dôvod a konal v rozpore so záujmami V. a neumožnil mu byť procesne účastníkom tohto konania. Má za to, že súd pokiaľ rozhodoval o zrušení vyživovacej povinnosti voči V., mal za povinnosť prizvať ho, ako účastníka konania, nakoľko mu to už vek umožňoval a mohol by si uplatňovať svoje procesné práva účastníka konania, navrhovať dôkazy a dávať vyjadrenia. Má za to, že týmto postupom súdu bol porušený čl. 46 Ústavy SR a to právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Matka opakovane poukázala na to, že otec nepreukázal žiadnu snahu o to, aby maloletému T. a V. prispel na výživu nad rámec určeného výživného. Rozhodnutím súdu sa otcovi znížia výdavky a tým aj zmení schopnosť a možnosť prispievať na výživu mal. T. zvýšeným výživným a zvýšenie výživného o 30 eur túto skutočnosť neodráža. Aj napriek tomu matka uviedla, že súhlasí so zvýšením výživného o 30 eur pre mal. T., ale žiada súd, aby ponechal výživné pre V. a to aspoň v sume, ako určil za obdobie september 2021 až december 2021. Pri podaní návrhu vychádzala z výdavkov, ktoré reálne mala na obe maloleté deti. Všetky výdavky uhradila tak, ako to deti potrebovali a to bez toho, aby otec prejavil aspoň náznak záujmu o zabezpečenie potrieb detí. Znova zdôraznila, že nemá žiadny iný nehnuteľný majetok a má len úspory, ktorými chce zabezpečiť seba a deti do budúcnosti, s ohľadom na postoj otca, ktorý nekomunikuje s deťmi, pedagógmi a ich trénermi, neprejavuje skutočný záujem o synov a nie je predpoklad, že ich bude chcieť do budúcnosti zabezpečiť. V závere vyjadrenia matka pripustila, že ona neočakávala, že súd o jej návrhu rozhodne v plnom rozsahu, ale reálne zhodnotí možnosti otca detí a upraví výšku výživného. Takéto rozhodnutie súd neurobil, rozhodol nad rámec podaného návrhu a aj s ohľadom na to, že zrušil vyživovaciu povinnosť otca voči Oliverovi, nemôže s takýmto rozhodnutím súdu súhlasiť.

7. Matka zaslala osobitné stanovisko aj k vyjadreniu kolízneho opatrovníka k jej odvolaniu, ako aj k vyjadreniu otca a uviedla, že nesúhlasí s vyjadrením kolízneho opatrovníka. Považuje ho za neodborné a nekvalifikované, nakoľko vyjadrenie len k stanoveniu výšky výživného nezohľadňuje potreby mal. dieťaťa a skutočný záujem otca o maloleté dieťa. Úlohou kolízneho opatrovníka je ochrana práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa v prípade rodičovského konfliktu, podpora a kooperácia rodičov pri zabezpečení výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. V tomto konaní kolízny opatrovník žiadnym spôsobom neskúmal vzťahy a potreby v čase podania návrhu ešte oboch maloletých detí a následne mal. T.. Neskúmal vyjadrenia súdu, ktorými oprel svoje rozhodnutie o to, že V. nekontaktoval otca a neinformoval ho o zahraničnom kempu a nenavštívil ho po návrate zo zahraničia. Tiež neskúmal skutočný záujem otca o mal. T. a to najmä, aký mal otec dôvod, že syna neinformoval o svojej svadbe, novej partnerke a prečo nevyvíja záujem o kontakt so synom. Matka namietala, že kolízny opatrovník nenavštívil domácnosť detí, nehovoril s maloletým a nezúčastnil sa ani jedného pojednávania vo veci samej. Má za to, že si nesplnil svoju zákonnú a procesnú povinnosť v tomto konaní.

8. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 389 ods. 1 c/ CSP, v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP vo výrokoch I., II., III., IV., VIII. a IX. zrušil a podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a rozsudok okresného súdu vo výrokoch V., VI. a VII. podľa ustanovenia §387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Podľa ustanovenia § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

10. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa ustanovenia § 89 ods. 1 CSP, strana sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Zvolený zástupca sa nemôže dať zastúpiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

12. Podľa ustanovenia § 92 ods. 1 a 2 CSP, zástupcovi, ktorého si strana zvolila, udelí písomne splnomocnenie buď na celé konanie, alebo len na určité úkony. Splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana.

13. Odvolací súd (reagujúc na konkrétne odvolacie dôvody) považuje za potrebné v prvom rade reagovať na najzávažnejšiu odvolaciu námietku matky, ktorá by (v prípade jej preukázania) z hľadiska závažnosti už sama o sebe bola dôvodom na zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku a to v celom rozsahu. Matka ako odvolateľka v závere svojho odvolania namietala, že došlo k závažnému porušeniu ústavou garantovaných a procesných práv plnoletého V., pretože podľa tvrdenia matky v procesnom konaní ho súd prvej inštancie neurčil za účastníka konania, nekonal s ním, doručoval mu identické rozhodnutia súdu prostredníctvom matky, pričom odvolateľka namietala, že súd mal povinnosť prizvať ho, ako účastníka konania, nakoľko mu to už vek umožňoval a mohol by si uplatňovať svoje procesné práva účastníka konania, navrhovať dôkazy a dávať vyjadrenia. Nesprávnym procesným postupom súdu mali byť podľa odvolacej námietky porušené ústavou garantované práva plnoletého V. v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a to právo domáhať sa zákonom stanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a taktiež malo dôjsť k porušeniu procesných práv do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

14. Odvolací súd s poukazom na ustanovenia § 89 ods. 1 a § 92 ods. 1 a 2 CSP konštatuje, že tieto odvolacie námietky matky nie sú opodstatnené, pretože síce v čase začatia konania (návrh na zvýšenie výživného pre obe deti bol podaný dňa 17. 9. 2021, teda v čase, kedy boli obe deti ešte maloleté a tak matka bola zo zákona ich zákonnou zástupkyňou a bola oprávnená takýto návrh v mene svojich maloletých detí na súd podať), avšak pokiaľ v priebehu konania V., dňom 2. 12. 2021 nadobudol plnoletosť, a tým aj plnú spôsobilosť na právne úkony, bol oprávnený a procesne spôsobilý samostatne ďalej v konaní konať sám za seba, zasielať súdu svoje procesné vyjadrenia, stanoviská a uskutočňovať všetky procesné práva, ktoré mu ako účastníkovi konania náležia. Zásadné však je, že v spise na č.l. 104 je zažurnalizované písomne udelené splnomocnenie už plnoletého navrhovateľa V., ktorým splnomocnil svoju matku na to, aby ho zastupovala v konaní vedeného pod spisovou značkou 8P/83/2021 o výživné na plnoleté dieťa. Uvedené splnomocnenie je podpísané splnomocnencom - matkou, ktorá zároveň uviedla, že plnú moc vo vyššie uvedenom rozsahu prijíma, ako aj splnomocniteľom - plnoletým V.. Zásadné je, že uvedené plnomocnenstvo plnoletý navrhovateľ udelil svojej matke na jeho zastupovanie v celom konaní a to dňom 5. januára 2022, teda v čase, kedy už bol oprávnený buď samostatne v konaní pokračovať a sám vo svojom mene vykonávať všetky procesné práva a plniť si procesné povinnosti, avšak v zmysle ustanovenia § 89 ods. 1 CSP mal rovnako právo udeliť plnomocnenstvo na svoje zastupovanie inej osobe, čo aj využil. Splnomocnenec je udelením plnomocnenstva na celé konanie oprávnený vykonávať všetky účastníkovi konania patriace práva, teda podávať na súd písomné vyjadrenia, procesné návrhy, uplatňovať procesné prostriedky a konať v mene splnomocniteľa; rovnako ako toto právo zahŕňa aj oprávnenie prijímať v mene splnomocniteľa zásielky súdu, vrátane preberania písomností súdu, ako aj súdnych rozhodnutí. Pokiaľ teda písomne, právne a procesne účinne plnoletý V. udelil plnomocnenstvo na svoje zastupovanie v súdnom konaní svojej matke, bol správny procesný postup súdu prvej inštancie, pokiaľ od momentu doručenia splnomocnenia ďalej konal so splnomocnenou

zástupkyňou plnoletého navrhovateľa a doručoval jej aj všetky písomnosti, ako aj rozhodnutia súdu. Pokiaľ teda matka, okolo odvolateľka, podala odvolanie (napokon aj v mene svojho plnoletého syna V.), konala v medziach a v rámci udeleného splnomocnenia ako zástupkyňa svojho plnoletého syna titulom splnomocnenca a súčasne aj ako zákonná zástupkyňa svojho maloletého syna. Tvrdenia, že súd prvej inštancie porušil ústavou garantované práva plnoletého V., ako aj jeho procesné práva účastníka konania a porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie, nie sú pravdivé.

15. Rovnako však nie je pravdivé ani tvrdenie odvolateľky, že súd porušil procesné práva plnoletého navrhovateľa tým, že ho neuvádzal ako účastníka konania, čo je úplne zrejmé z označenia záhlavia odvolaním napadnutého rozsudku, kde plnoletý navrhovateľ je riadne označený ako navrhovateľ, teda účastník konania, pričom je v záhlaví uvedená aj osoba splnomocnená konať v jeho mene ako jeho zástupca. Rovnako nie je pravdivé ani tvrdenie matky obsiahnuté v odvolaní, že súd prvej inštancie neumožnil navrhovateľovi vyjadrovať sa v konaní, pretože z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ sa (napriek tomu, že udelil plnomocnenstvo na svoje zastupovanie v konaní) aj sám vo vlastnom mene vyjadroval k predmetu konania a to písomne (č.l. 114-115 spisu zo dňa 9. februára 2022) a napokon aj na pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie dňa 17. 5. 2022 bol súdom plnoletý navrhovateľ osobne vypočutý, čím mu bolo umožnené prezentovať jeho názor a postoje aj osobne. Tieto odvolacie námietky matky maloletého dieťaťa a splnomocnenej zástupkyne plnoletého navrhovateľa tak nie sú dôvodné.

16. Následne sa odvolací súd zameril na skúmanie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a to vo všetkých jeho výrokoch.

17. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

20. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Pokiaľ ide o výroky napadnutého rozsudku, dotýkajúce sa novej úpravy vyživovacej povinnosti otca k maloletému T. (výroky rozsudku V., VI. a VII.), odvolací súd sa stotožňuje so správnosťou právneho posúdenia a skutkového vyhodnotenia stavu súdom prvej inštancie tak, ako ho vyhodnotil okresný súd po zvážení a konštatovaní zmien osobných a sociálnych pomerov na strane maloletého dieťaťa, ako aj osobných, sociálnych a zárobkových pomerov na strane rodičov maloletého dieťaťa a sú obsiahnuté v bodoch 36., 37., 38., 40., 41., 42. odôvodnenia rozsudku. Aj odvolací súd sa stotožňuje s vyhodnotením aktuálnych zárobkových, majetkových a osobných pomerov povinného otca, s prihliadnutím aj na osobné, zárobkové a majetkové pomery matky, zohľadňujúc aj jej osobnú starostlivosť o maloletého, v nadväznosti na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, so záverom súdu prvej inštancie, že je odôvodnené zvýšiť výživné otca na maloletého T. zo 120 eur na 150 eur mesačne počnúc dňom podania návrhu, s účinnosťou od 17. 9. 2021. Aj odvolací súd je toho názoru, že zistené osobné a zárobkové pomery otca, matky a odôvodnené potreby maloletého odôvodňujú záver, že takto zvýšené výživné je adekvátne a má potenciál pokryť odôvodnené potreby maloletého T.. Okresný súd správne zdôraznil, že odôvodnené potreby maloletého dieťaťa sú podmienené schopnosťami a možnosťami jeho rodičov. Pokiaľ matka v odvolaní poukazuje na skutočnosť, že otec v zmysle živnostenského oprávnenia môže vykonávať aj iné (ešte ďalšie) zárobkové činnosti, odvolací súd poznamenáva, že ďalšie príjmy otca by museli byť preukázané, nepostačuje len rovina tvrdenia, že má potenciál a možnosti v zmysle

jednotlivých predmetov zapísaných v rámci živnostenského oprávnenia vykonávať aj ďalšie zárobkové činnosti. Otec maloletého T. deklaroval, že žiadny ďalší príjem okrem toho, čo zistil súd prvej inštancie, nemá, čo podložil aj čestným prehlásením. Odvolací súd nemá žiadnu indíciu ani dôkaz o tom, že by tvrdenia matky o poberaní ďalších príjmov a zárobkov otca, boli opodstatnené. Pokiaľ sa matka domáhala návrhom zvýšenia rozsahu vyživovacej povinnosti otca voči T. z dovtedajšej výšky 120 eur na 250 eur mesačne, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne v prevyšujúcej časti návrh zamietol ako nedôvodný a nezodpovedajúci odôvodneným potrebám oprávnenej osoby, s ohľadom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery osoby povinnej.

22. Odvolací súd tak vzhľadom na tieto úvahy potom rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, týkajúcich sa vyživovacej povinnosti otca k maloletému T., teda vo výrokoch V., VI. a VII., podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

23. Pokiaľ však ide o výroky rozsudku, týkajúce sa novej úpravy vyživovacej povinnosti otca k plnoletému V. (výroky rozsudku I., II. III. a IV.), v zmysle ktorých súd prvej inštancie s účinnosťou od 17. 9. 2021 do 2. 12. 2021 síce zvýšil výživné na navrhovateľa zo 170 eur a 200 eur mesačne, určil aj výšku zameškaného výživného, avšak s účinnosťou od 3. 12. 2021 (od nadobudnutia jeho plnoletosti) zrušil vyživovaciu povinnosť otca k plnoletému Oliverovi a to s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine, považujúc ju za rozpornú s dobrými mravmi, odvolací súd po preskúmaní veci a dôvodov napadnutého rozsudku, dotýkajúcich sa týchto výrokových viet, považuje takéto rozhodnutie súdu prvej inštancie za predčasné a doposiaľ náležite nezistené a nepodložené skutkovým stavom. Pokiaľ matka, ako splnomocnená zástupkyňa plnoletého navrhovateľa namieta, že súd prvej inštancie rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti s poukazom na predmetné ustanovenie Zákona o rodine z vlastnej iniciatívy, bez návrhu povinného otca, odvolací súd konštatuje, že takéto oprávnenie súdu vyplýva z platnej právnej úpravy Zákona o rodine a nie je viazané na procesný návrh. Súd môže aj sám z vlastnej iniciatívy výživné nepriznať, pokiaľ ide o výživné pre plnoletú osobu, ak by zistil, že by priznané výživné bolo v rozpore s dobrými mravmi. V tomto však je nutné zdôrazniť, že rozpor s dobrými mravmi musí byť jednoznačne preukázaný a konštatovaný nielen vo všeobecnej rovine, tak ako to urobil súd prvej inštancie, pokiaľ poukázal na narušené vzťahy medzi otcom a plnoletým V.. Súd je povinný svoje úvahy riadne a náležite zdôvodniť s poukazom na konkrétne zistené okolnosti a to týkajúce sa tak plnoletého dieťaťa, ako aj otca. Súd prvej inštancie svoje úvahy zhrnul v bode 45. odôvodnenia rozsudku, v ktorom v podstate len stručnosti uviedol, že zistil, že vzťahy medzi plnoletým navrhovateľom a jeho otcom sú výrazne narušené. V ďalšom je odôvodnenie rozsudku zamerané výlučne len na osobu plnoletého navrhovateľa, ktorému súd vytýka, že svojmu otcovi neprejavuje primeranú úctu a nerešpektuje ho. Súd ďalej uviedol, že dieťa, ktoré dovŕšilo plnoletosť, musí byť tak rozumovo vyspelé, aby samé nieslo zodpovednosť za svoje vzťahy s rodičom. Súd prvej inštancie vytýkal navrhovateľovi, že otca ako svojho rodiča nerešpektuje, nekomunikuje s ním, nekontaktuje s ním situáciu pred tým, ako odišiel do zahraničia, nekontaktuje s ním ani individuálny študijný plán, dokonca sa mu zo zahraničia ani raz nezval a aj keď bol doma na Vianoce, nenašiel si čas, aby išiel za vlastným otcom, od ktorého vyžaduje výživné. S poukazom na takéto odôvodnenie potom súd prvej inštancie zrušil vyživovaciu povinnosť otca voči V. po dovŕšení jeho plnoletosti.

24. Odvolací súd však konštatuje, že takéto odôvodnenie nie je postačujúce. Je nesporné, že plnoletý V. naďalej spĺňa predpoklady odkázanosti na výživné od svojich rodičov v zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine a zatiaľ nie je schopný sám sa živiť, nakoľko aktuálne je v maturitnom ročníku strednej odbornej školy. Majú opodstatnenie námietky matky, ktorá podala odvolanie ako splnomocnená zástupkyňa plnoletého navrhovateľa, ktorá vytýka súdu prvej inštancie, že v konaní sa nezaoberal dôsledne dôvodom narušenia vzťahov medzi otcom a plnoletým V. (odvolací súd však konštatuje, že celkom zjavne sú narušené, ba dokonca aktuálne úplne pretrhnuté vzťahy aj medzi otcom a jeho maloletým synom T.). Súd prvej inštancie neskúmal postoj otca a dôvody, pre ktoré sa ako rodič (je bez právnej relevancie, či biologický, alebo osvojiteľ) o svojich synov nezaujíma už dlhodobo, nekontaktuje sa s nimi, nezaujíma sa o ich študijné výsledky, zdravotný stav, voľnočasové záujmy a aktivity a ako tvrdí matka, „v podstate sa odstrihol od oboch detí“. Je pravdou a sú odôvodnené námietky odvolateľky, že súd prvej inštancie sa prakticky zamerlal len na vyhodnotenie dôsledkov konania a správania sa plnoletého V., ktorému vyčítal súd nezaujím o otca a nekontaktovanie sa s ním. Odvolací súd zdôrazňuje, že bude nevyhnutné v ďalšom konaní zamerať sa na skúmanie dôvodov (na strane otca aj oboch detí) narušenia ich vzťahov, skúmanie aj časového hľadiska (kedy presne nastal tak zásadný zlom vo vzťahu medzi otcom a plnoletým i maloletým synom, ktorý možno hodnotiť ako celkom zjavne

vzájomné ochladenie vzťahov), skúmať dôvod nezáujmu na oboch stranách o kontaktovanie sa (skúmať príčinu, prečo aj maloletý T. má v mobile zablokované hovory od svojho otca). Súd prvej inštancie bude mať povinnosť zamerať výsluch účastníkov konania na zistenie konkrétnych dôvodov toho času už zjavného nezáujmu otca o oboch synov a nezáujmu synov o otca, zisťovať príčiny, ktoré viedli k takémuto stavu a až následne potom vyhodnocovať mieru „zavinenia“ nielen plnoletého V., ale aj otca na takomto stave. Súdna prax pritom dlhodobo judikuje, že je predovšetkým na rodičovi, aby vyvíjal patričné úsilie a skutočnú snahu udržiavať kontakt a blízky vzťah so svojimi deťmi. Nemožno ukladať za vinu predovšetkým maloletým deťom ich ochladenie vzťahu s rodičom bez toho, aby súd mal jednoznačne preukázané, že rodič vyvíjal skutočnú, reálnu a najmä úprimnú snahu, prejavoval vôľu a uskutočňoval konkrétne kroky k tomu, aby sa jeho vzťah so svojimi potomkami udržiaval, prehlboval a neskĺzaval do nezáujmu, resp. len formálnemu záujmu. Odvolací súd preto zrušil meritórne výroky rozsudku I., II. III., IV., ako aj nadväzujúce výroky VIII. a IX., ktorými upravoval vyživovaciu povinnosť otca k plnoletému V. a následne s účinnosťou od 3. 12. 2021 výživné plnoletému navrhovateľovi od otca nepriznal.

25. Po zrušení a vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie, aby zameril dokazovanie a zisťoval skutočný stav veci ohľadom vzťahu medzi otcom a jeho deťmi, so zameraním na skúmanie konkrétnych dôvodov a zavinenia, či už otca a navrhovateľa, resp. matky detí, na skutočnosti, že aktuálne už niekoľko rokov nemá otec žiadny kontakt nielen s plnoletým V., ale ani s maloletým synom T.. Bude úlohou súdu prvej inštancie zisťovať postoj otca k obom deťom, postoj detí k otcovi, časové hľadisko, kedy sa vážnym spôsobom a najmä za akých konkrétnych okolností a z akých dôvodov takto narušili vzťahy medzi účastníkmi konania a až potom, v nadväznosti na zistené skutočnosti, vyhodnotiť spravodlivo mieru zavinenia plnoletého V. na terajšej situácii, ktorá celkom zjavne vedie k vzájomnému nezáujmu o kontakt a udržiavanie bližších vzťahov otca a oboch detí. Tieto zistenia sú nevyhnutné k záveru, či je skutočne v rozpore s dobrými mravmi, aby otec bol pozbavený vyživovacej povinnosti na plnoletého syna, za predpokladu, že bez akýchkoľvek pochyb odkázanosť plnoletého dieťaťa na výživné od svojich rodičov naďalej trvá. Terajšie skutkové zistenia a závery súdu prvej inštancie sú tak jednostranné (zamerané výlučne na osobu plnoletého V.), neobjektívne a teda aj predčasné.

26. Vzhľadom na všetky konštatované skutočnosti potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c/ CSP vo výrokoch I., II., III., IV., VIII. a IX. zrušil a podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a rozsudok okresného súdu vo výrokoch V., VI. a VII. podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).